

טורי מלכה משה
2355078

בן צפורה וגבריאלי

נולד ב- כ"ו חשוון תשי"ד 27.11.1959

התגייס לצה"ל בספטמבר 1977

שרת בגדוד 17

נפל ב- כ"ט אב תשל"ח 1.9.1978

בעת מילוי תפקידו.

מלכה משה,

בן גבריאל וציפורה. נולד ביום כ"ו בחשון תש"ך
(27.11.1959) בירושלים. סיים את לימודיו היסודיים
בבית-הספר היסודי 'סוקולוב' שבירושלים והמשיך
ללמוד שנה בבית-הספר התיכון 'אורט - חניכים'. הוא
נאלץ לצאת לעבודה ועבד לסירוגין בלשכת-המס
בירושלים.

משה גויס לצה"ל בספטמבר 1977 והוצב לחיל-הרגלים.
במשך שירותו עבר קורס נהגי-משאיות. לאחר-מכן שירת
כנהגו של מפקד-הפלוגה ביחידתו.

משה נפל במילוי תפקידו ביום כ"ט באב תשל"ח
(1.9.1978). הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין הצבאי
שעל הר-הרצל בירושלים. השאיר אחריו הורים ושלושה
אחים.

במכתב-תנחומים למשפחה כתב מפקדו: "משה היה
חייל מסור מאוד לצה"ל וליחידה שבה שירת. היה מקובל
מאוד על חבריו ודאג תמיד לשרתם באמונה ובאהבה.
משה האמין בכל אשר עשה, וגם במצבים קשים המשיך
לעשות את המוטל עליו כשחיוך נסוך על שפתיו. הוא
שירת ביחידת חיל-רגלים מעולה, אשר המשימות
המוטלות עליה קשות ומסובכות. משה עזר תמיד לחבריו
בפלוגה והיה מעודד אותם במצבים קשים".

הדגל הירוק-צהוב: דגל חטיבת גולני

בשירו "החרמון של גולני" מזכיר המשורר חיים חפר את הנפת דגל החטיבה, הדגל הירוק-צהוב, לצד דגל הלאום ברגע השיא של שחרור מוצב החרמון, כדלקמן: "...עד אשר ראו מבעד לעיניים המכוסות דם, עד אשר ראו על המוצב את דגל ישראל ואת דגלם..." ואכן, לצד תג החטיבה, תג עץ הזית הירוק על רקע כתום, ולצד הכומתה החומה כצבע האדמה, מן הראוי להסביר את צבעי דגל החטיבה – הדגל הירוק-צהוב.

צבעי הירוק-צהוב נולדו כנראה בהשפעת הצבעים שרואים בדרך כלל חיילי גולני בשיגרת האימון והתעסוקה – "אימון קיץ" בצפון הארץ, במרחבי הגליל ורמת-הגולן הירוקים, "אימון חורף" בדרום הארץ, במרחבי מדבר-יהודה או הנגב הצהובים.

יש אומרים, כי הצבעים הללו של דגל חטיבת גולני נולדו עוד בימי תש"ח, בתקופת מלחמת העצמאות, כאשר חיילי החטיבה נלחמו תחילה (מפברואר 1948 עד אוקטובר 1948) במרחבי הגליל והעמקים הירוקים, וירדו אחר-כך (נובמבר 1948 עד אפריל 1949) אל זירות הקרב של הנגב המערבי והנגב הדרומי הצהובים. ובכל מקרה מלווים הצבעים הללו, צבעי הירוק-צהוב, את חיילי גולני כבר ארבעים ושתיים שנה, בקרב ובשיגרה.

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב־פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ־ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי־אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, וזכות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליות השונות. בסיכום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחבנו אופקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחותמה המיוחד, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שינקה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד־האדמה ויושב־הכפר: עקשנות, צמידות למשימה, שורשיות ושקט..."

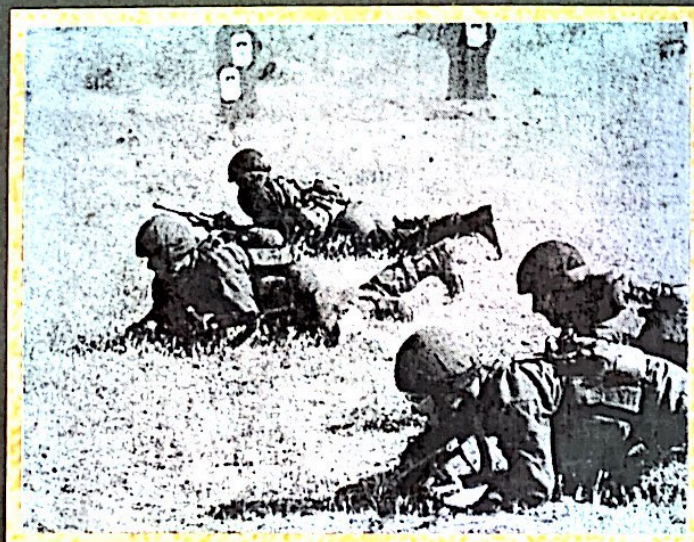
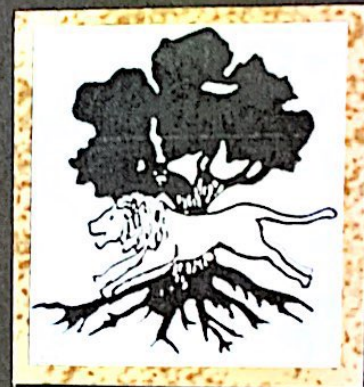
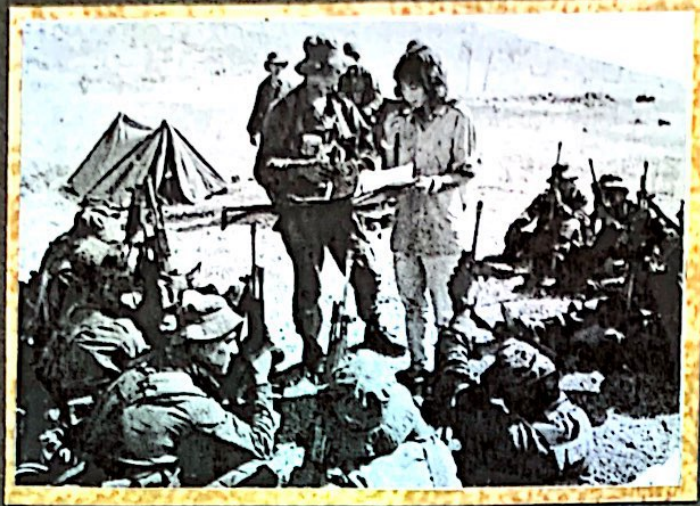

מפקדיו

ארבעה מפקדים פיקדו על החטיבה באותן ארבע שנים: אל"מ אמיר ראובני (1977–1978), אל"מ דוד כץ (1978–1980), אל"מ אילן בירן (1980–1981) ואל"מ ארווין לביא (1981–1982).

היו אלו ארבע שנים של פעילות "שגרתית", "תעסוקה מבצעית", "אחזקת קו", ובט"ש בין אימון לאימון. לצד עשרות פעולות-מונע, חדירות, מארבים ו"סיורים אלימים" שביצעו לוחמי הגדודים כנגד כוחות מחבלים בדרום-לבנון, הופעלו גם לוחמי הסיירת באירועי "פיגוע-מיקוח"; הראשון ב-13 בינואר 1979, בו חוסלה חוליית מחבלים בבית ההבראה ליד מעלות, והשני ב-7 באפריל 1980, כאשר חוליה של חמישה מחבלים חדרה לפעוטון של קיבוץ משגב-עם. בקרב עם המחבלים נפל חייל גולני, ומזכיר הקיבוץ ואחד הפעוטות נהרגו. בקיץ 1981 הפגיו המחבלים כשלושה שבועות את "אצבע הגליל" ומערב הגליל במה שכונה אח"כ "מלחמת ההתשה הקטנה".

באימונים

גדוד "אריות הגולן"

הלוחמים והמפקדים של גדוד 17 הצדיקו את הקמת הגדוד וקיומו מאז יומו הראשון ודרך היסטוריה רצופת קרבות גבורה עד היום.

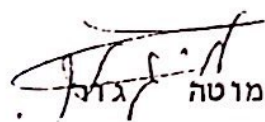
גדוד "אריות הגולן" הוקם למימוש שתי מטרות עיקריות:

האחת – להגיע לאימון מקצועי ויעיל של מפקדי הכתות בחטיבת "גולני". מאז מבצע "קדש" בשנת 1956 – בו נטלה החטיבה חלק מרכזי במיגור המערך המצרי בדרום רצועת עזה – ברור היה שהחטיבה תתמיד בפעילותה כעוצבה קרבית בכל משימות הלחימה של צה"ל בכלל ופיקוד הצפון בפרט. הפשיטה על חר' תאופיק ב־1960 המחישה זאת ביתר עוצמה. בכל המבצעים הובהרה החשיבות העליונה של שלד המפקדים הן במנהיגותם והן בשליטתם האישית בכל סוגי הנשק והציוד. ריכוזם של המ"כים בגדוד אחד איפשר להם ללמוד להתנהג ולהנהיג במסגרת גדוד שלם בכל צורות הקרב.

המטרה השנייה היתה להוסיף כוח לוחם גדודי לחטיבת "גולני". הפעילות המבצעית באותה תקופה גרמה לפריסת גדודי החטיבה מרצועת עזה, דרך ירושלים ועמק הירדן ועד לאצבע הגליל וגבול לבנון. גדוד המ"כים בגזערה יועד לעתודה חטיבתית יעילה וזמינה לכל מקרה דחוף של צורך במבצע מכל סוג שהוא – בגבולות הארץ ובשטחי האויב.

ואמנם – רצף המבצעים המפורט בחוברת זו מצביע על התרומה ההכרחית, העקבית והמתמדת של לוחמי הגדוד לבטחון המדינה בכל גבולותיה.

כמפקד החטיבה, כאלוף פיקוד הצפון וכרמטכ"ל – עקבתי מקרוב אחרי מסירותם וגבורתם של הלוחמים בכל הדורות ובכל המבצעים, אות ומופת למיטב הערכים של צה"ל בדבקות למטרה, אחוות לוחמים וביצוע המשימה. כשר בממשלת ישראל אני מצדיע לכולכם – ביראת כבוד, בהוקרה ובהערצה.

מוטה

**ת.נ.צ.ב.ה.
משה מלכה
1959-1978**

...אך נכבד את כולם
את יפה הבלגיות והתואר
כי רעות שבבאת, לעולם
לא תתן את לבך לשכוח.
אהבה מקדשת בדם
את תשובי בנעל יפהיח.

חיים גרי.

קטעי עיתונות

משפחת מלכה

מותו של משה מלכה גרם למשבר משפחתי, שבסיומו היגרו בני משפחת מלכה לניו יורק. מרביתם מתגוררים שם עד היום. סמי, 38, הבן הבכור במשפחת מלכה, המתגורר היום בירושלים עם רעייתו חנה ושלושת ילדיהם, מחפש מחדש את מקומו בישראל. "בעקבות המשבר אבא שלי הפסיק לעבוד ואמא שלי נכנסה לדיכאון", הוא אומר, "הייתי בן 22, נשוי עם תינוק. פרנסת המשפחה נפלה על הכתפיים שלי. התחלתי לנהוג כמונית של אבא. אמא לקחה כדורים ואיבדה את הרצון לחיות. היא היתה עולה כל יום לקבר, יושבת ובוכה. החלטנו שאין טעם שתבוא כל יום להר הרצל. גורם אחר שהיה מרכזי בהחלטה לגיטוש את הארץ היה ההתנהגות של משרד הביטחון. נסענו כולנו לניו יורק. בהתחלה היה קשה מאוד, אבל עשינו מאמץ ואפשר להגיד שהצלחנו".

האח השכול סמי מלכה (משמאל) ובנו הבכור משה, שנקרא על שם משה מלכה ו"ל, ליד הקבר בהר הרצל • צילום: "מלאש 90"

קוים לדמותו

טור' משה מלכה

נפיל: 1.9.1978

בעת מילוי תפקידו

משה, בן ציפורה וגבריאל, נולד ביום כ"ז חשוון תש"כ (27.11.1959) בירושלים. משה סיים את בית הספר היסודי "סוקולוב" בירושלים והמשיך ללמוד שנה בבית הספר התיכון "אורט-חניכים". הוא נאלץ לצאת לעבודה ועבר לסירוגין בלשכת המס בסדרם.

משה גויס לצה"ל בחודש ספטמבר 1977 והוצב לחיל הרגלים. במשך שרותו עבר קורס נהגי משאיות. לאחר מכן שרת כנהגו של מפקד הפלוגה ביחידתו.

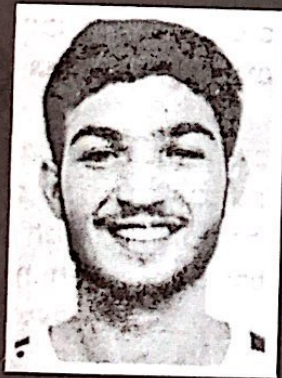
משה נפל במילוי תפקידו ביום כ"ט באב תשל"ח (1.9.1978) והובא למנוחת עולמים בבית הקברות הצבאי בהר הרצל. בן תשע עשרה היה בנפלו, השאיר אחיו הורים ואח.

במכתב תנחומים למשפחה כתב מפקדו:

משה היה חייל מסור מאד לצה"ל וליחידה שבה שרת. היה מקובל מאד על חבריו ודאג תמיד לשרתם באמונה ובאהבה. משה האמין בכל אשר עשה, וגם במצבים קשים המשיך לבצע את המוטל עליו עם חיוך על שפתיו. הוא שרת ביחידת חיל רגלים מעולה, אשר המשימות המוטלות עליה קשות ומסובכות, משה עזר תמיד לחבריו בפלוגה והיה מעורר אותם במצבים קשים.

יהי זכרו ברוך.

משה מלכה ז"ל

"יהי זכרו ברוך"

לאמי.

מנין למדת למחות דמעות?
לשאת הכאב בחשאי?
בסתר לבך להטמין התלונה,
הסבל, הבכי, הדוי...

שמעתי את הרוח!
בלוע פתוח
שואגת בגאי והרים.

ראי את הים -
בקצף וזעם
מצליף את ענקי הסלעים.

הטבע כולו רועש וגועש
פורץ כל גדר וצורה...
מנין השקט הזה בלבד?
מנין למדת גבורה.

חנה סנש